

★ ዴሞክራሲያ ★

የኢትዮጵያ ሕዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ዴሞክራሲያ ቅጽ 13 ቁ. 4

ግዳር 1980 ዓ.ም.

“ራስ-ገዝ ብሎ ዴሞክራሲ፡”

ደሮን ሲያታልሏት በመጫኛ ጣሏት!

በኢትዮጵያ ውስጥ የሕዝቦቿን ህልውና እደጋ ውስጥ የጣለውና የሕይወት ተስፋቸውንም በየዕለቱ እያጠወለገ ያለው ፋሽስታዊ መንግሥት ሥልጣን ላይ ለመቆየት ብዙ እንጉል ሙከራዎች እያደረገ ነው። ሕጋዊነቱም ተቀባይነትም የሌለው፣ ቀር የሆነ፣ ሕገ-መንግሥት ወጥቶ “ኢሕዴሪ” የሚባል ነገር በዚህ ዓመት መጀመሪያ ላይ ተቋቁሟል። ከዚያም በኋላ “ብሔራዊ ሸንጎ” በተባለው ክፍት ውጅም ውስጥ ኢህጉ በርካታ ሕጎችን እንደተከፈለ። ከእነሱም የተወሰኑት ፋሽስታዊ መንግሥት በኢትዮጵያ ውስጥ ያሉትን የብሔር ትራኔዎች “ይፈቱልኛል” የሚላቸው ስለእምስት “የራስ-ገዝ” ክልሎችና ገያ አራት የአስተዳደር ክልሎች መቋቋም የሚዘገቡበት አዋጆች ናቸው። የጥበባኛው “መንግሥት አዋጆች” “ለሕገ-መንግሥት እርቃቁ ኮሚሽንና አስመራጭ ኮሚሽን” መቋቋም አወጣ። “ውሳኔ-ሕዝብ” ለ“ሕገ-መንግሥት”፣ “ምርጫ” ለ“ብሔራዊ ሸንጎ”፣ በእነዚህ መሠረትና አማካኝነት ደግሞ ወደል ወደል አዋጆች ለችግሮች ሁሉ “መፍቺያ” አቀረበ። ከአዋጅ ወደአዋጅ፣ መደናበር ወይስ ለማደናገር? /መቼም “ኢጭ”/ ተብሎ የሚተው እይደለምና ፋሽስታዊ መንግሥት እንዳቀደውና እንደፈለገው በኢትዮጵያ ውስጥ ካሉት ውስብስብ የፖለቲካ ችግሮች አንዱ የሆነውን የብሔር/ብሔረሰብ ጥያቄን በነዚህ አዋጆች ሊፈታ እንደማይችል ደጋግሞ ማንነቱ ተገቢም ጠቃሚም ይሆናል።

ኢሕአፓ በኢትዮጵያ ውስጥም ሆነ በማንኛውም ሌላ ሀገር ውስጥ አብረው የሚኖሩ ሕዝቦች አብሮ የመኖር ፍላጎት እንዲኖራቸው ያስፈልጋል ብሎ ያምናል። ይህንን ፍላጎታቸውን ደግሞ በትክክል ሊገልጡ የሚችሉበት ሁኔታና መንገድ መኖር አለበት። ያለፍላጎት ተገደ፣ በኃይል ተይዞ አብሮ መኖር ጭቆና ነው። እንደዚህ ዓይነቱን ጭቆና በግለሰቦች ላይ ሆነ በቡድኖች፣ በብሔረሰብና ብሔሮች ላይ ሆነ ወይም በቋንቋና በቋንቋ ዘዎች ብቻ በተለያዩ ሕዝቦች ላይ ወዘተ መቃወምና መታገል ተገቢ ነው። ባጠቃላይ በሕዝቦች ላይ የሚደረገን ጭቆና ስለምናውግዝ አብዮታውያንና ዴሞክራሲያውያን /ዴሞክራቶች/ በብሔሮች/ብሔረሰቦች ላይ የሚደረጉትን ማንኛቸውንም ጭቆናዎች የምንቃወመው ነው። ኢሕአፓ ከፊንሰቱ ጀምሮ በኢትዮጵያ ውስጥ የተከሰቱትን የብሔር ጭቆናዎች ተቃውሟል፣ ታግሏቸዋልም። እሁንም ይቃወማል፣ ይታገላቸዋል። ጭቆናና ነፃነት፣ ጭቆናና ዴሞክራሲያዊ መብቶች ተፃራሪዎች ናቸው። መሠረታዊ ነፃነቶችና መብቶች እንዲሰፍኑ ጭቆና መወገድ አለበት። የኢትዮጵያ ሕዝቦች ዋናው ችግራቸው ደግሞ ከጭቆና አለመላቀቃቸው፣ መሠረታዊ ነፃነቶችንና መብቶችን አለመጎናጸፋቸው ነው። በኢትዮጵያ ውስጥ ባጠቃላይ የዴሞክራሲ ጥያቄ በቅድሚያ መፈታት አለበት፣ ከዚህ ጥያቄ የሆነው የብሔሮች ጥያቄም ሊፈታ የሚችለው ከዚህ ተያይዞ ነው። ይህ የብሔሮች

ጥያቄም የሚፈታው በዴሞክራሲ መረጋገጥ፣ ማለትም የራስን ዕድል በራስ የመወሰን መብት ተግባራዊ መሆን እንጂ በአዋጅ መብቱንም፣ ትርጉሙንም፣ ተግባራዊነቱንም በመሸራረፍ፣ በማጣመምና በማክሰም አይደለም። የፋሽስቱ መንግሥት ጥንብርብራቸው የወጣ አዋጆች ዴሞክራሲያዊ ሰላልሆኑ የኢትዮጵያ ሕዝቦች ችግሮች የሚይፈቱና የዘለቁታ ጥቅምና ፍላጎቶችንም የሚጎዱ ናቸው። አሁን ባለው መንግሥት የሚካሄደው ጭቆና፣ ዕመቃ፣ ጭፍጨፋ ካላበቃ ደግሞ በኢትዮጵያ ሕዝቦች ላይ እየተካሄደ ያሉት የጦርነት፣ የዕልቂት፣ የሥቃይ፣ የሰደት መቅሰፍቶች ሕዝቡን እንደቋያ እሳት እየበሉትና እየለበለቡት መቅኖ እያሳጡት መቀጠላቸው የማይቀር ነው። ኢትዮጵያ ያለሕዝቦቿ ምድረ-በዳ ነው የምትሆነው። ሕዝቦቿ ደግሞ ፍላጎቶቻቸውን ሊያሟሉ፣ ተግባራዊ ሊያደርጉ የሚችሉባቸው መብቶች ሲኖራቸው ነው የተሟላ ሰውነት የሚኖራቸው። ለዚህም ነው ባለመብቶችና ነፃ የሆኑ ዜጎች የሚኖሩባት ኢትዮጵያ መፈጠር አለበት የምንለው። የምንታገለውም።

ፋሽስቱ መንግሥት ባጠቃላይ የኢትዮጵያን ሰፊ ሕዝብ በኃይል አፍኖ እንደያዘው ሁሉ ጭቁን ብሔሮች/ብሔረሰቦችንም አፍኖ ከመያዝ የተለየ መፍትሔ አይታየውም። ማፈን፣ መጨቆን፣ ማስገደድ፣ መብት መንፈግ ወዘተ ማመቅ፣ መጨፍጨፍ፣ ማሰቃየት፣ የሚከሰትባቸው ባሕሪያቱ፣ የሚኖርባቸው ተግባራቱ ናቸው። ፋሽስታዊ መንግሥት የኢትዮጵያን ሕዝቦች ኢትዮጵያዊ ስሜትና አገር ወዳድነት የራሱን የጭቆናና የዕመቃ ፖሊሲዎች ማራመጃው ሊያደርጋቸው እየጣረ፣ እየተፍጨረጨረ እስከጤራ ቀጥሏል። ለ13 ረጃጅምና መራራ ዓመቶች የኢትዮጵያን ሕዝቦች “ለሕልውናችሁ፣ ለእንደነታችሁ፣ ወዘተ” ታገሉ ተቸገሩ እያለ ሲያሰቃይ ቆይቷል። በተለይም የጭቆናን ብሔሮች/ብሔረሰቦች ትግል ብልጭ ባለበት ሁሉ የራሱን ትምክህተኛ ፖሊሲዎች ለማሰፋፋት ከመጠን በላይ ሞክሯል። ስለብሔር ጭቆና፣ ስለየራስ ዕድል በራስ የመወሰን መብት በተነገሰበት ሁሉ ስለሀገር መገንጠል፣ ስለእንደነት መናጋት እያነገገ “በማሰፈራራት” የኢትዮጵያ ሕዝቦች ያለአስገዳጅና ጨቋኝ ኃይል ድብደባ “ሷ፣ ብትን” የሚሉ አስመስሎ ያቀርባል። እኒህ በፋሽስቱ መንግሥት የጦር ኃይሎች ታፍነው፣ ተቀፍድደው ካልተያዙ ፍርክርክ ይላሉ የሚባሉት ሕዝቦች አብረው መኖር የማይችሉ፣ ዘላለም በጠላትነት ብቻ የሚተያዩ፣ ምንም የሚያስተሳስር ነገር በመሆናቸው የሌላቸው፣ የጋራ ጥቅማቸውንና ፍላጎታቸውን የማይለዩ፣ የማንም “ባዕድ” ወይም ጠላት መሣሪያዎች የሚሆኑ አይደሉም።

አሁን ለሚኖራቸው ፖለቲካ ዓላማ ይበጀናል በሚል የኢትዮጵያን ሕዝቦች የቀድሞ ታሪክ በተለይም ከግንኙነቶቻቸው መሐል የሚያቀራርቡ፣ የሚያመላሰሉ፣ እንደነትን የሚያሳዩ፣ ወዘተ ገጽታዎቻቸውን ለማፈላለስ፣ ለማክሰመንና ለማጥፋት የሚጥሩትን ጠባብ ብሔሮችና መሰሎቻቸውን አሕዛፓ አትኳትነት ይላቸዋል። መካድና መሸፋፈን ለማንም የዘለቁታ ጥቅም አያመጣም . . . ሃቅ ይወጣልና።

በሌላ በኩል ደግሞ አሁን የኢትዮጵያ መንግሥት በሚቆጣጠራቸው አካባቢዎች የሚኖሩት የኢትዮጵያ ሕዝቦች በሙሉ ሁሉም አንድ ላይ በአንድ መስፍን፣ ንጉሥ ወይም ንጉሠ ነገሥት ይዘቱ እንደነበረ ተደርጎ የሚቀርበው፣ በኢትዮጵያ ብሔረሰቦች/ብሔሮች የሉም የሚባለው፣ በኢትዮጵያ ውስጥ የብሔር ጭቆናን መኖር የሚከደው፣ ከዚያም አልፎ የጭቆናን ብሔሮችን የራስን ዕድል በራስ የመወሰን ዴሞክራሲያዊ መብት የሚጸረረው የትምክህተኞችንና መሰሎቻቸውን የተሳሳተ፣ አደገኛና ጎጂ አቋሞች አሕዛፓ አጥብቆ ይቃወማል። የነበረንና ያለን ሁኔታ መካድ ወይም የጭቆናችን መብት መርገጥ ላሉት ችግሮቻችን መፍትሔ አይሆንም። ውጤቱ ጥላቻንና ምሬትን መጨመር፣ የርስ በርስ ጥርጣሬና ግጭትን መጋበዝና ማባባስ ነው። አሁን በሥልጣን ላይ ያለው መንግሥት አጠቃላይን የዴሞክራሲን ጥያቄ ሊመልስ እንዳልቻለ ሁሉ የብሔር/ብሔረሰብ ጥያቄንም ነጥሎ በትክክል ሊፈታ አይችልም። ፋሽስቱ መንግሥት ባለፉት 13 ዓመታት ውስጥ የብሔር ጥያቄን “ፈትቸባቸዋለሁ” የሚላቸው እርምጃዎች በምን ሁኔታ፣ በማን ተገፍቶና ተገድዶ፣ ለምን ዓላማ እንደተወሰዱና ምንስ ውጤት እንዳስገኙ ከኢትዮጵያ ሕዝቦች የተሰወረ አይደለም። ስለአዋጆቹና እርምጃዎቹ መንግሥቱ ራሱ እየደጋገመ የሚያነግ

ሰለሆነ መዘርዘሩ አስፈላጊ አይደለም። የብሔር ጭቆናን ግን አላስወገዱም፤ ከብሔር ጥያቄ ጋር የተያያዙ የፖለቲካ ችግሮችን አልፏቸውም፤ በጭቆና ብሔሮች/ብሔረሰቦች የራሳቸውን ዕድል በራሳቸው ለመወሰን የሚካሄዱ ጦርነቶችን አላቆሙም፤ ወዘተ “ውሃ ቢወቅጡት እምቦጭ አለ” እንደሚባለው ነው።

በዚህ ዓመት ደግሞ ከ“ሕገ-መንግሥት” መውጣት “ከብሔራዊ ሸንጎ” አባሎች መመረጥ “ከኢሕዴሪ መመሥረት” ጋር እያይዙ የብሔር ጥያቄን እንደገና እያፍተሉተለና እያውተፈተፈም ነው። በመጀመሪያ በኢህጋዥ “የብሔረሰቦች ጉዳይ መምሪያ” ተቋቋመ። ለጥቆም “የብሔረሰቦች ጥናት ኢንስቲቲዩት ተቋቁሞ በሕገ-መንግሥት” ማርቀቅ ተግባር ላይ ተሰማራ። የብሔረሰቦች ጉዳይ መምሪያምና በኋላም የብሔረሰቦች ጥናት ኢንስቲቲዩት በማቋቋም፤ ፋሽስቱ መንግሥትና ኢህጋ ለብሔር ጥያቄ ከብደት የሰጡት መሰለው ለመታየት ሞክረው ነበር። ፋሽስታዊውን መንግሥት፤ ኢህጋ እኩንና በኋላም ኢህጋን፤ እሁን ደግሞ ኢሕዴሪ የሚባለውንም ጉድ ኩምትር አድርገው የያዘችው ኢ-ዴሞክራሲያዊነትና ትምክህተኝነት በፖለቲካ መስክ ባሉበት እንዲረገጡ አድርገዋቸዋል። የሕገ-መንግሥት አንቀጽ 2(1) “የኢትዮጵያ ሕዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሁሉም ብሔረሰቦች በእኩልነት የሚኖሩበት አህዳዊ መንግሥት ነው” ይላል። ምናልባት ከኢትዮጵያ ሕዝቦች የተወሰኑት ከሚፈራው መገንጠል በመለስ በአህዳዊ ወይም በተዋሐደ መንግሥት ሥር አብሮ ከመኖር በኮንፌዴራሲያዊ ወይም በፌዴራላዊ መንግሥት ሥር አብሮ መኖር ይሻለናል ቢሉስ? የራሱን ዕድል በራሱ የመወሰን ዲሞክራሲያዊ መብት ኢህጋ/ፋሽስቱ መንግሥት ቆንነው በሰጡት አማራጭ ብቻ መወሰን አለበት ማለት ነው? እንደገና በሕገ-መንግሥቱ አንቀጽ 2(4) “የኢትዮጵያ ሕዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የአካባቢ የራሱ በራሱ አስተዳደርን ተግባራዊ ያደርጋል” ይላል። ስለዚህ በመብት ደረጃም በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኙ ጭቆና ብሔሮች/ብሔረሰቦች የአካባቢ የራሱ በራሱ አስተዳደር መብት እንጂ የራሱን ዕድል በራሱ የመወሰን ሰፊ ያለው መብት የላቸውም ማለት ነው። ይህ እንግዲህ የብሔረሰቦች ጥናት ኢንስቲቲዩት በፋሽስቱ መንግሥት ረጋጭነት የጨነገፈው ሽል መሆኑ ነው። እለዚያ የኢንስቲቲዩቱ አባላት ትምክህተኝነት ሾተላይ ሆኖ ነው ሽሉም በድን ሆኖ የወጣው። ነገሩን አገላ-በጠ ለማየት እንጂ ሕግ እንዲያረት፤ እንዲያገለግል የተሰበሰበውም ያው “ከዝንጀሮ ቆንጆ ምን ይመራርጡ” እንዲሉ ነው።

ኢሕዴሪ አወጣቸው የሚባሉት አዋጆች በሙሉ (ሰለአምስት የራሱ-ገዝ ክልሎችና ሃያ አራት የአስተዳደር ክልሎች የወጡት ጭምር) እላይ በተጠቀሱት የሕገ-መንግሥት አንቀጾች ላይ የተመሠረቱ፤ በነዚያው አርቃቂዎች የረቀቀና ብሔራዊ ሸንጎ በተባለው አሸንፎ ውስጥ እንዲያልፉ የተደረጉ ናቸው። እነሱስ ምን ይላሉ? ለናሙና ያህል እንጸንጹን እንመልከት።

“ራሱ-ገዝ አካባቢዎችንና የአስተዳደር አካባቢዎችን ለማቋቋም የወጣው አዋጅ (ቁ. 14/1980) በመግቢያው ላይ የኢትዮጵያ ሕዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት አህዳዊ መሆኑ በሕገ-መንግሥቱ በመደንገግ” ብሎ ይጀምራል። “አንቺው ታመጭው - አንቺው ታሮጩው” እንዲሉ። ለጥቆም በ“ዲሞክራሲያዊ ማዕከላዊነት መርሕ መሠረት የአካባቢ ሐሳብ አመንጭነትን ተግባራዊ የሚያደርጉ፤ ለልማት ሥራና ለአስተዳደር ቅልጥፍና አመቺ ሁኔታን የሚፈጥሩ ክልሎችና ዕርክኖችን መወሰን አስፈላጊ በመሆኑ፤ በሕገ-መንግሥቱ አንቀጽ 63(1/ሀ) መሠረት ” ይህ አዋጅ መውጣቱን ይገልጻል። “ለሐሐሳብ አመንጭነት፤ ለልማት፤ ወዘተ” “ለአስተዳደር ቅልጥፍና” ብቻ ሲባል ነው የተቋቋሙት? በኢትዮጵያ ሁኔታ የብሔር ጥያቄ ከብደት ያለው የዲሞክራሲ ጥያቄ መሆኑን፤ በብሔሮች/ብሔረሰቦች መሃል ያሉ ቅራኔዎች ያሰከተሉት መፈታት ያለባቸው የፖለቲካ ችግሮች መኖራቸውን፤ የሚሞከሩት መፍትሔዎችም በጦርነት ደረጃ እየተከሰቱ ያሉ እንደነዚህ ዓይነት ቅራኔዎችንም ያካተቱና ከነዚህም ጋር የተያያዙ መሆናቸውን፤ ወዘተ ለማመን ቀርቶ ለማንግት አልሞከሩም። ይህ ችግር ለኢትዮጵያና ለመጫውም ዓለም ሕዝቦች ፈጠው ከሚታዩት ችግሮች አንዱ በመሆኑ ከማንም በቀላሉ ሊደብቀው የሚችል አይሆንም። የችግሩ ምንነት፤ ስፋቱ፤ ውስብስብነቱ ካልታመነ ደግሞ ተገቢው መፍትሔ

የሚገኝለት አይደለም። እንደሰጠን ራስን መቅበር ምን ሊፈይድ ነው? ሁሉን መካድ፣ መዋሸት፣ መሸሸግ፣ የፋሽስቱ መንግሥትና አሠጋጅ ፅምነት፣ መመሪያዎች፣ ልማዳዊ አሠራርም በመሆኑ ለምን ፋሽስቱ መንግሥት ያለፍላጎቱ ራስ-ገዝ አካባቢዎችን (አውገርግሮና እሽመድምዶም ቢሆን) ለመቋቋም እንደተገደደ እንኳን ለማመን አይቻልም። ዝም ብሎና አድበሰብሰ በሕገ-መንግሥቱ አንቀጽ 63(2/ሀ) መሠረት የኢርትራ፣ የትግራይ፣ የአሰብ፣ የድሬደዋና የአጋዴን ራስ-ገዝ አካባቢዎችን ማቋቋሙን ያውጃል። ሽንሸና አካሄዶም ሃያ-አራት የአስተዳደር አካባቢዎች መቋቋማቸውንም አብር (በዚያው አዋጅ) ያውጃል። ከዚያ አንድ አዋጅ ስለኢርትራ የራስ-ገዝ ክልል መቋቋም (አዋጅ ቁ.5/1980)፣ ስለቀሩት አራቱ የራስ-ገዝ አካባቢዎች መቋቋም ሌላ (ሁለተኛ) አዋጅ (ቁ.6/1980) በዚያው “በብሔራዊ ሽንጎ” ውስጥ እየተፈተሱት ይወጣሉ! እነዚህንና ሌሎችንም አዋጆች በከፍተኛ ቅልጥፍና በማሻገሩና የኢሕዴሪ ብሔራዊ ሽንጎ የመጀመሪያው ስብሰባ በሕግ “አምራችነቱ/አቀባይነቱ” ወደር-የሌለው “መድረክ” እንደነበር የሚካድ አይሆንም። በአንድ ሳምንት ውስጥ አሥራ-ሰባት የተለያዩ አዋጆችን (ከአዋጅ ቁ. 1/19809 እስከ አዋጅ ቁ. 17/1980) በዝርዝር እያነበበ (ትችትና እርምጃ ባይነግም) አውጥቷል። ፋሽስታዊው መንግሥት የራስ-ገዝ አካባቢዎች አቋቋሙ ሲል ለመሆኑ ምን ያህል ራሳቸውን በራሳቸው የሚያስተዳድሩበት መብትና ሥልጣን እየሰጣቸው/እየተወላቸው ነው?

ሕገ-መንግሥቱ ከአንቀጽ 95 እስከአንቀጽ 99 ስለራስ-ገዝ እና ስለአስተዳደር አካባቢዎች የአስተዳደርና የሥልጣን አካሎች ወዘተ ይጠቁቁላል። የራስ-ገዝ አካባቢ የሥልጣን አካሎችን ልክ እንደአስተዳደር አካባቢ የሥልጣን/የአስተዳደር አካሎች አድርጎ ነው የሚያቀርባቸው። በሕገ-መንግሥቱ አንቀጽ 97 የተዘረዘረው የሽንጎዎቹ ሥልጣንና ተግባራቸውም “የመንግሥት ሕጎች ውሳኔዎችና መመሪያዎች በሥራ ላይ መዋላቸውን ያረጋግጣሉ። ለበታች ሽንጎዎች መመሪያ ይሰጣሉ። ወዘተ የአካባቢውን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ዕቅዶችና በጀት ይወስኑና በብሔራዊ ሽንጎ ሲጸድቅላቸው በሥራ ላይ ያውላሉ። ወዘተ” የሚሉ ናቸው። የሕገ-መንግሥቱ አንቀጽ 99 ደግሞ ከፍ ብሎ የተጠቀሱ (በአንቀጽ 97 የተዘረዘሩት) የራስ-ገዝና የአስተዳደር አካባቢ ሽንጎዎች ሥልጣንና ተግባር የተባሉት፣ ብሔራዊ ሽንጎ ስለራስ-ገዝ አካባቢዎች በሚያወጣቸው ሕጎች እንደማይነኩ እንደማይለውጡ ያረጋግጣል። ሰፊ የውስጣዊ አስተዳደር ሥልጣን የሚሰጡ አንቀጾች ቢኖሩና እነሱን ቢከላከል ባልከፋም ነበር። የአርቃቂዎቹ ፍላጎት ስውር ባይሆንም አሁን ባለ-በት ሁኔታና በታዛዥ ብሔራዊ ሽንጎ ሥር የጠበበው እንደይሰፋ ለመጠበቅ ሲባል ተጨማሪ የሕግ ቃፊር ባላስፈለጋቸውም ነበር። አጉል ሥጋት! የዛሬዎቹ አምባገነኖች ጭንቀት ዲሞክራሲያዊ ለመምሰል የሚያደርጉት መፍጨርጨር ላይ ነው። ተጨፈኑልንና ሳጥኛችሁ ነው የሚሉን።

በዚህ በአንቀጽ 99 መሠረት ከወጡት የራስ-ገዝ አካባቢዎችንና የአስተዳደር አካባቢዎችን የሚመለከቱ አዋጆች ውስጥ ለምሳሌ ያህል ከአንደኛው፣ ስለኢርትራ የራስ-ገዝ አካባቢ ከወጣው አዋጅ (ቁ. 15/1980) አንዳንድ ነጥቦችን ለማየት ሲሞክር፣ መግቢያው “ወርቅአደሩ ሕዝብ የራሱን ዕድል በራሱ በመወሰን የአገሩ አንድነትና የብሔረሰቦች እኩልነት የሚረጋገጥበት የኢትዮጵያ ሕዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ በመመሥረቱ፣ . . .” ብሎ ይጀምራል። ገና ከመግቢያው በኢሕዴሪ መመሥረት የብሔረሰቦች እኩልነት ተረጋግጧል በማለት ግሩ በዚህ አዋጅ ተደናግጦ እንደተነሳ ያበሰራል። እያይዘም “የኢርትራን ታሪካዊና ፖለቲካዊ ሁኔታ፣ የአካባቢውን የማህበራዊ ኢኮኖሚያዊ ልማት ደረጃና የብሔረሰቦችን ስብጥር በማገናኘብ የሥልጣንና የአስተዳደር አካላቱን ሥልጣንና ተግባር መወሰን አስፈላጊ በመሆኑ፣ ወዘተ” አዋጁ አንደወጣ ይገልጻል። የተባለው አዋጅ ለኢርትራ የራስ-ገዝ አካባቢ ሽንጎ (ከፍተኛው የሥልጣን አካል!) የሰጠው ሥልጣንና ተግባር በአዋጁ አንቀጽ 7 ውስጥ ተዘርዘሯል። ተደም ብሎ በሕገ-መንግሥት አንቀጽ 97 የተጠቀሱትን ነው የሚያብራራው። የገለባ ክምር እንደሚባለው ነው። ግዴታችን ግን ታይቶ በማይታወቅ ለጋሥነት እስታቅፎታል። ስለሽንጎው ሥልጣን በአንቀጽ 7/3(ሀ) /ለ) ና (ሐ) ውስጥ “የአካባቢውን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ዕቅዶች ይወስናል፣ በብሔራዊ ሽንጎ

ሲጸድቅም በሥራ ላይ እንዲውሉ ያደርጋል።” ይላል። “የአካባቢውን በጀት ይወስናል በብሔራዊ ሸንጎ ሲጸድቅም በሥራ ላይ እንዲውል ያደርጋል።” ይላል። “በሕግ ለአካባቢው እንዲውል የተፈቀደለትን ገቢ እንዲሰበሰብ ያደርጋል” ይላል። በእንቀጽ 7(9) ውስጥ “መንግሥት የሚወስናቸውን እንዲሰትሪዎች ያቋቁማል። . . .” ይላል። በእንቀጽ 7(11) ውስጥ “በመንግሥት ተለይቶ የሚሰጠውን የማዕድን ማውጣትና ኃይል የማመንጨት፣ ... ሥራዎች እንዲካሄዱ ያደርጋል” ይላል። (ወረቀቱ የዲሞክራሲያ ናቸው)። በኢኮኖሚያዊና ማኅበራዊ የልማት ተግባሮች እንኳን ነፃ ሆኖ የሚሠራበት ሥልጣን የተነፈገውን ሸንጎ ነው የሥራ-ገዝ” የሥልጣን አካል የሚል ለምድ ያከናወነው። በዛሬዬቱ ኢትዮጵያ ውስጥ ሥልጣን ተበታትኖ እንዳይባከን ከየሥፍራው ተሟጥጦና ተጠንፍሮ በሊቀመንበሩ ውስጥ ትብትት እስኪል ታጭቆበታል። “ሁሉም ነገር ተማክሳል” የሚባለውም ይህንኑ እኮ ነው። ራስ-ገዝ አካባቢዎችን መቋቋም እንጻራዊ በሆነ ደረጃም የተወሰነ ሥልጣን መልቀቅን፣ ማካፈልን፣ ወዘተ ግድ ይላል። ይህ ደግሞ ከሊቀመንበሩ፣ ከአሠጋ መሪዎች፣ ወዘተ ሥልጣን ይቀንሳል ማለት ነው። በአሠጋ መሪዎች ወይም ቀንደኞች መካከል እንኳን በደንብ ያልተከፋፈለን፣ በእንደ ቆራጭ-ፈላጭ እጅ የተካበተን ሥልጣን ለራስ-ገዝ አካባቢዎች ሸንጎዎች ማካፈል፣ ከፋሽስቱ መንግሥት ሥር ይቻላል ብሎ መጠበቅ የሞህነት ነው።

የአጋዴን፣ የድሬደዋ፣ የአሰብና የትግራይ ራስ-ገዝ አካባቢዎችንም ያቋቋመው ፋሽስቱ መንግሥት ከተወሰኑ መሠሪ ዓላማዎቹ ባሻገር የተጠቀሱትን አካባቢዎች ሕዝቦች ለመሸንገልና የውጭውንም ዓለም ሕዝብ ለማታለል ይጠቅመኛል ከሚል ግምት እንጂ ራሳቸውን በራሳቸው የሚያስተዳድሩበት ሥልጣን ለመስጠት ተዘጋጅቶ አይደለም። አዋጁ በዝርዝር ሲታይ ይህንኑ ነው የሚያረጋግጠው። እነዚህ እርምጃዎቹ በኢትዮጵያ ውስጥ ያለውን የብሔር/ብሔረሰብ ጥያቄ ሳይፈቱና ሳይሰጠውም፣ ሌሎች የተያያዙ ችግሮችን ግን መፍጠራቸው አይቀርም። በሐረርጌ ክፍለ-ሀገር ውስጥ የሚኖሩትን ሰማልኛ ተናጋሪ የእንደ ብሔረሰብ ተወላጆች በአጋዴንና በድሬደዋ ክልሎች መሃል ይከፋፍላል። አሰብን ከኢርትራና ከሌሎችም አካባቢዎች ይቆርሳል። የእርምን ብሔርም በእንደ ራስ-ገዝ አካባቢ መሰብሰብ ባይቻልም በተወሰኑ የተያያዙ አካባቢዎች በራስ-ገዝ አካባቢ ደረጃ እንዲቋቋም አለማድረግ በትምክተኝነት ከመታወር የመጣ ግድፈት እንጂ ሌላ ሊሆን አይችልም። የሃያ አራቱ የአስተዳደር ክፍሎች መቋቋም ያስከተለው የጀኦግራፊያዊ ትርምስ ራሱን የቻለ የችግሮች መቀናቀፊያ ነው። ፋሽስቱ መንግሥት በመሠረቱ ትምክህተኛና ፀረ-ዲሞክራሲ መንግሥት በመሆኑና የኢትዮጵያ ሕዝቦችን በአጠቃላይ አለርሀራሂ እየጨቆነ ያለ ነውና በተናጠል ለተወሰነ ብሔር/ብሔረሰብ መፍትሔ ሊሰጥ፣ መብት ሊያስከብር፣ ዲሞክራሲያዊ ገጽታ ሊያሳይ አይችልም። “ድንበር ጠባቂ፣ ለሀገር እንድንት ተቆርቋሪ” መሰሎ የሚታየውም በተጨማሪም በፀረ-ሕዝብና ፀረ-ዲሞክራሲ ተግባሮቹ ሕዝቡን እየከፋፈለ፣ እንድንትን እየሸረሸረና ለወደፊቱም መሠረት እያሳጣ እንዳለ ለመሸፈን ነው። በአጭሩ፣ ፋሽስቱ መንግሥት በሥልጣን ላይ እስካለ ድረስ የብሔር/ብሔረሰቦች የመብት ጥያቄ ሆነ በአጠቃላይ የሕዝቡን የዲሞክራሲ ጥያቄ ምላሽ የሚያገኝ አይሆንም። ይህ የማይታለል ሃቅ ነው።

ኢሕአፓ የኢትዮጵያ ብሔሮች/ብሔረሰቦች በእንድንት እንዲኖሩ ፍላጎቱና የሚታገልለትም ዓላማ ነው። ነገር ግን ተደጋግሞ እንደተገለጸው ሁሉ ኢሕአፓ እንድንት ሲል በዲሞክራሲያዊ መብቶች መረጋገጥ፣ በፈቃደኝነትና በእኩልነት ላይ የተመሠረተ እንድንት ነው። ሀገር ሲባልም ከሕዝብ ተነጥሎ በግዑዝነት ተቀምጦ የሚታይ ባለመሆኑ የጭቁኖች መብት መከበር ለዘላቂ እንድንት መሠረት ነው። ኢሕአፓ ኢትዮጵያ በግድ መሰናጠጥ አለባት የሚሉትን እንደሚቃወም ሁሉ ትምክህተኝነትን፣ ኃይልና ጭቆናን ተጠቅመው እንድንት የሚሉትንም ይኮንናል። ኢሕአፓ የኢትዮጵያ ሕዝቦች ላይ ፅምነት ያለው በመሆኑ ዲሞክራሲና እኩልነት ካልሰፈነ ሕዝቡ መለያየትን ይመርጣል የሚል ግምት የለውም። የሕዝብን ሁሳኔ ገና ከቅድመ-ውሳኔው በመፍራት በኃይልና በጭፍጨፋ ላይ ተመሥርቶ እንድንትን መሻት ግን ሀገሪቷን ለማያባሩ ጦርነቶች፣ ከትውልድ ወደትውልድ ለሚተላለፉ ትራጌዎችና ለጎጂ ክፍፍል መዳረግ ነው።

ፈላጊው ቆራጩ መንግሥት በራሱ ውሳኔ ለብሔር/ብሔረሰብ ሰጠውት ያለው መፍትሄ ቅራኔዎችን ሊያሰወግድ ቀርቶ የማያረግብ፣ ጥያቄዎችን ሊመልስ ቀርቶ እዳዲስ ችግሮችን የሚቀፈቅፍ ነው። ከፋሽስቱ መንግሥት ዲሞክራሲን መጠበቅ ከዕባብ ዕንቁላል እርግብን እንደመጠበቅ ነው ተብሎ በተደጋጋሚ የተገለጠው ሃቅ ነውናም ይህ መንግሥት እስካለ ድረስ ጥያቄው በተናጠል አጥጋቢ ምላሽ ወይም ዲሞክራሲያዊ መፍትሔ ሊያገኝለት የሚችል ብሔር/ብሔረሰብ አይኖርም። ማለትም ይህ መንግሥት እስካልተወገደ፣ እስከፊው ሥርዓት እስካልተደመሰሰ፣ ዲሞክራሲ በሀገር አቀፍ ደረጃ እውን እስካልሆነ ድረስ "በእንድ ጫፍ" ዘላቂ ድል ወይ ዲሞክራሲ እውን ሊሆን አይችልም።

ይህ ሃቅ ገሀድና የማይታበል ነውና የኢትዮጵያ ሕዝቦች ያላቸው አማራጭ ባለፈው የተበታተነና የተሰበጠጠረ ትግላቸው የደረሰባቸውን ውድቀትና ሽንፈት ገምግመውና ከዚህም ተምረው ኃይላቸውን አስተባብረውና አቀናጅተው የጋራ ጠላታቸውን በጋራ መታገልና መጣል ነው። የሁሉም ፍላጎት የሆነውን ዲሞክራሲያዊ ሊቀዳጁ የሚችሉት በጋራ ትግልና በእንድ ላይ በጋራ ድል ብቻ ነው። ይህንን አለመገንዘብ ከተመከረ አለመማርና ልብ-ስውር ከመሆን አልፎ በትግል ላይ ከባድ ውድቀትን ማስከተልም ነው።

በዛሬዬቱ ኢትዮጵያ ውስጥ በተለያዩ ቅራኔዎች ላይ ተመሥርተው የሚታገሉ ድርጅቶች እንዳሉ የሚታወቅ ሲሆን ይህም የሀገራችን ተጨባጭ ሁኔታ ያመጣውና የማይቀርም ክስተት ነው። የተወሰኑት ድርጅቶች የእንደ ወይም የአያሌ ጭቁን ብሔሮች/ብሔረሰቦችን የራሱን ዕድል በራሱ የመወሰን መብት ለማረጋገጥ ሲታገሉ፣ የቀሩት ደግሞ በሀገር አቀፍ ደረጃ እውን ያለውን መንግሥት ጥላው "ሥርዓቱን" ለመለወጥ የሚታገሉ ናቸው። ከብሔር ነፃ አውጪ ግንባሮች መካከል የአካባቢያቸውን ነፃነት እንደብቸኛ አማራጭ የሚወስዱ ቢኖሩም ዲሞክራሲ የሁሉም ድርጅቶችና የሕዝቦች በሞላ የጋራ ጥያቄ መሆኑ የማይካድ ነው። በመሆኑም እነዚህ ድርጅቶች በሞላ ኃይላቸውን አስተባብረው በጋራ ጠላቶች ላይ በረባረቡ መንግሥት ላይ ሊያደርሱት የሚችሉት ጉዳትና ሊቀዳጁት የሚችሉት ድል ከፍተኛ ሊሆን እንደሚችልም አያከራክርም። ይህ ግን ከድርጅቶቹ ብስለትና አርቆ አስተዋይነትን ይጠይቃል። ድርጅቶቹ ራሳቸው በይዘታቸውና በተግባራቸው በእርግጥም ዲሞክራሲያዊ ሆነው መገኘታቸውን የገድ ይላል። ትላንት በፊውዳል ነገሥታት፣ መኳንንትና መሳፍንት ሲረገጥ የነበረውና ዛሬ ደግሞ በፋሽስት መንጋ ኢ-ሰብዓዊ የግፍና የጭቆና አገዛዝ ሥር እየዳሸቀ ያለው ሕዝብ የሚታገልለትን ዲሞክራሲ ማንም እንዲቀማው የማይፈልግ በመሆኑ ለሕዝቡ ቆመናል እያሉ ከሚታገሉትም ድርጅቶች ሆኑ በድኖች በተጨባጭ ዲሞክራሲ መከበሩን ይጠብቃል። የዲሞክራሲ ዕምነት፣ ወግና ባሕሪ መስፈን በድርጅቶች/ቡድኖች እርስ በርሳቸው መሃል ለሚፈጠረው መቀራረብ፣ መተማመንና መተሳሰር፣ እንዲሁም በድርጅቶችና በሕዝቡ መካከል ለሚኖረው መተማመንና መተሳሰር -ስለዚህም በጠላት ላይ ለሚደረገው የተቀናጀ ትግል መጠናከር - ወሳኝ ከሆኑት ጉዳዮች አንዱ ነው። ጭቆናችን የሚከፋፍሉ ቅራኔዎችን ለማሰወገድ መታገል የሃቀኛ ዲሞክራሲያዊ ድርጅቶች የማይታለፍ ግዳጅ ነው።

የኢትዮጵያ ሕዝቦች አለጥርጥር ዲሞክራሲን አጥብቀው ይፈልጋሉ። ለዚህ ዓላማ ተባብረን እንታገል!

ጭቁን ብሔሮች/ብሔረሰቦች ከጭቆና ለመላቀቅና መብታቸውን ለማስከበር ይሻሉ። የጭቆናችን የራሱን ዕድል በራሱ የመወሰን መብት እንዲከበር፣ ጥያቄው በሰላማዊና ዲሞክራሲያዊ እንዲፈታ፣ ትምክህተኛነትና ፀረ-ጭቁን ጭፍጨፋ እንዲወገድ እንታገል!

የፋሽስቱን መንግሥት ሽምድምድ "መፍትሔዎች" ቀርጾት እያጋለጥን የኢትዮጵያ ሕዝቦች የዲሞክራሲና የመብት ባለቤት ሆነው በፈቃደኝነትና በእኩልነት በእንድነት በሰላም እንዲኖሩ ለሃቀኛ ሕዝባዊና ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት እንታገል!

- የኢትዮጵያ ጭቁን ሕዝቦች ዲሞክራሲን በትግላቸው ይጎናጸፋሉ!
- ድል የጭቆናችን ነው!
- እና ቸንፋሉን!!!

